

Je to v rodine

V čakárni sedel pár, žena a chlapec. Žena držala chlapca za koleno, chlapec sa díval na okno a do okna neúnavne vrážala bzučiaca mucha.

„Mami, ty vieš, prečo sa to volá čakáreň?“ spýtal sa chlapec, keď mucha vzdala svoje pokusy a pristála na parapete, kde si tíško mädlila malé rúčky.

Žena sa naňho nepozrela, oči obrátila k stropu.

„Lebo sa tu čaká,“ odpovedal si chlapec sám.

Mucha preletela na jednu zo stien. Asi sa jej nepáčila, lebo po chvíľke vzlietla a sadla si na inú.

„A vieš, prečo sa volá lekáreň lekáreň?“ položil chlapec ďalšiu otázku a usmial sa.

„Keď pôjdeme dnu, nieže niečo povieš, inak si ma neželaj, jasné?“ zavrčala jeho mama namiesto odpovede a tak pevne stisla chlapcovo koleno, až mu ten úsmev zmizol. „Blbosti si nechaj pre seba, nikoho nezaujímajú, rozumieš?“ Zovretie kolena povolilo, keď prikývol.

„Nikoho,“ zdôraznila pre istotu.

„Pani Milostivá!“ zavolala sestra vykúkajúca z ambulancie a matka vzala syna za ruku a odviekla ho dovnútra.

„Nech sa páci, hovorte,“ vyzval doktor pani Milostivú, kým si prezeral chlapca.

Ten nesmeli stáť v tielku a slipoch uprostred ambulancie a snažil sa príliš nemykať pri každom dotyku chladného stetoskopu.

„On v jednom kuse lieta ako posadnutý, pán doktor,“ pošťožovala sa mama.

Doktor sa započúval do tlčúceho srdiečka.

„Má veľa energie? Buďte rada!“ zasmial sa doktor a žmurkol na malého človeka.

„Nie tak som to myslela,“ odvrkla žena nepríjemne. „No. Predveď sa pánu doktorovi,“ podišla k chlapcovi a drsne ho štachla. „Ako si ráno vystrájal.“

„Ale to hádam nebude potrebné,“ povedal pán v bielom plášti. Chlapca chytil za ramená, aby si ho otočil. Vyhrnul mu trochu tielko,

chcel počúvať priedušky. Na chrbte zbadal blednúci červený odtlačok v tvare ruky. Rýchlo tielko stiahol naspäť. Chrbát mu pohladil a pošepkal mu, aby sa obliekol.

„Pani Milostivá,“ povedal značne menej prívetivým tónom, než akým rozprával doteraz, „pošlem vás za kolegom, dobre?“

Vzal zo stola malý lístok a čosi naňho zadumane čmáral.

„Už ste ho akože vyšetřili?“ vyzvedala Milostivá pohrdavo. „Viete, čo mu je?“

„Pošlem vás za kolegom,“ zopakoval doktor.

Opäť sedeli v čakárni. Žena držala chlapca za koleno, chlapec sa díval na rastlinu a rastlina kvitla v kúte. Po jednom z jej obrovských listov sa prechádzala mucha. Žena skúmala lístok od doktora, ale písmo nedokázala prečítať.

„Prečo si pánovi doktorovi neukázal, čo vieš stvárať?“ zasyčala mama a chlapec sa strhol.

„Povedala si, že ma to už nechceš vidieť robiť,“ odvetil, ale nerozprávalo sa mu ľahko. Niečo ho tlačilo v krku.

„Nechcem,“ prikývla žena. „Nie je to normálne, to, čo ty robíš.“

Chlapec si uvedomil, že má mokré oči, nevedel však prečo.

„Teraz prečo reveš?“

Vybrala z kabelky servítku a rýchlo mu drela oči dosucha.

„Keď pôjdeme dnu, neopováž sa plakať, lebo uvidíš!“

„Pani Milostivá!“

Doktor si zvedavo prezeral lístok od svojho kolegu. Potom ho odložil a dôkladne sa zadíval na dvojicu sediacu pred ním. „Nech sa páči, hovorte,“ vyzval ich.

„Čo tam je napísané?“ vyzvedala pani Milostivá.

„Váš syn je úplne zdravý, ide len o tú malú drobnosť,“ začal doktor milo a nenútene, pripravený na náhle rozhorčené prerušenie.

„Malú?“ prerušila ho náhle žena rozhorčene. „Podľa vás je bežné, že dieťa lieta po celom byte ako šialené?“

„Pani Milostivá, ja by som sa s vami rád chvíľu rozprával osamote,“ naklonil sa doktor dôverne dopredu.

„Prečo?“ vyštekla.

„O niektorých veciach by sa nemalo rozprávať pred deťmi,“ zašepkal doktor sprisahanecky.

„Tak v tomto s vami úplne súhlasím!“ zaradovala sa matka, že konečne bude rozumná reč a vykopla syna von.

Sedel v čakárni a sledoval muchu lezúcu po zelenom liste. Zrazu odkiaľsi priletela druhá a sadla si na tú prvú. Vyzerali smiešne, tak sa chlapec zachichotal.

Dvere, z ktorých ho pred chvíľou vyhodila vlastná mama, sa prudko otvorili a tam stála ona, oči zavreté, ruky prekrížené a hlas na vrchole síl.

„To vy ste blázon!“ škriekala, syn jej automaticky nastavil dlaň a nechal sa odtiahnuť preč.

Ďalšia čakáreň bola iná. Boli v nej sviečky, zo stien viseli zvláštne strapce a hrala tam aj hudba. Poriadna mucha tam nebola ani jedna, len samé mušky. Mama chlapca nedržala za koleno, pretože išla za dvere, sama. Oproti chlapcovi sedel starý pán, vyzeral ustarostene.

„Ujo, vy viete, prečo sa to volá čakáreň?“ spýtal sa chlapec pána.

Ten sa zamyslel.

„Lebo sa tu čaká?“ hádal.

Chlapcovi sa rozžiarila tvár a chcel sa pýtať ďalej, no ozvala sa mama.

„Pod' sem,“ povedala a on išiel tam.

Skúmala ho žena, z ktorej viseli strapce podobné tým vonku. On ešte nikdy nevidel nikoho oblečeného do koberca a dosť ho to prekvapovalo. Oveľa viac ho však udivoval jej nadšený hlas.

„Mamička mi o tebe rozprávala úžasné veci,“ nadchýnala sa tá podivná žena a chlapcovi bolo z matkinho výrazu jasné, že ani tu sa dlho nezdržia.

Veci, ktoré o ňom mamička rozprávala, rozhodne nemali znieť úžasne a takáto interpretácia sa jej zjavne vôbec nepozdávala.

„Na aké číslo myslím?“ spýtala sa čudná žena a mama zasiahla skôr, než stihol povedať, že sedem.

„Prečo sa ho pýtate?“

„Chcem zistiť, či nemá ešte iné dary,“ povedala čudáčka, akoby to malo byť predsa zrejmé.

„Ale ja som chcela, aby ste s tým niečo spravili, nie aby ste sa vypytovali somariny!“ zhrozila sa matka.

„Prosím?“

Slovo, ktoré mama nenávidela. Chudák teta nemohla vedieť, ako veľmi ju vie rozčúliť.

„Aké prosím? Čo ste, úplne vymetená? Zbohom!“

„Nemôžem z niekoho vyháňať diabla len preto, lebo ste mi to prikázali!“ vysvetľoval farár, ktorý dnes plánoval stráviť večer pri písaní omše s dobrým vínom v ruke. „Pani Milostivá, keď ste mi tu toľko vyzváňali, búchali a nerád to hovorím, ale aj nadávali a vyhrážali sa, myslel som, že sa určite jedná o vážnu vec, o otázku života a smrti!“

Chlapcovi sa zo všetkých miestností, v ktorých sa dnes ocitol, zdala táto najobyčajnejšia. Zadíval sa na muchu, čo splašene poletovala okolo žiarovky. Pristála na nej, možno aby si oddýchla, a dráha jej letu sa okamžite zmenila z nepredvídateľných kriviek na rovnú čiaru kolmú voči podlahe.

„Keď ja už neviem, čo mám robiť,“ rozvzlykala sa pani Milostivá.

„Nikto mi nechce pomôcť,“ nariekala a položila si uslzenú tvár na farárov stôl.

„Ja vám rád pomôžem, ale vy mi tu tvrdíte, že váš syn porušuje fyzikálne zákony!“ rozhodil rukami farár a pre istotu sa prežehnal.

„Nehnevajte sa, ale to je neuveriteľné.“

Matkin plač ustal. „Vy mi neveríte?“

Muž v službách božích sa zasmial.

„Verím, že výchova detí je náročná a verím aj, že občas už z toho môže človeku priam preskakovať,“ povedal a láskavo sa na oboch díval. „Ale že tento chlapec vie lietať, tomu uverím, až keď to na vlastné oči uvidím!“

„Tak sa pozerajte,“ prehovoril chlapec napriek všetkým dnešným zákazom a vyskočil zo stoličky.

Pri jeho prudkom výpade stolička odletela dozadu a chlapec tam ostal zavesený vo vzduchu, kúsok od zeme. Duchovný otec takisto vyskočil zo stoličky, aj tá jeho odletela dozadu, no následne dopadol na všetky štyri k chlapcovým nohám a neveriacky si obzeral priestor pod nimi. Zamával rukou. Ohmatával celé chlapcovo okolie. Žiadne povrazy, nič. Trochu doňho strčil a to ho posunulo ďalej, ale zeme sa ani nedotkol.

„Božemôj, veď to je zázrak!“ volal do nebies.

„Aký zázrak, čo za zázrak?“ mávala rukami matka.

„On lieta!“ upresnil pre matku farár.

„Na čo sa tu hráte? Samozrejme, že lieta. Tu nejde o to, že lieta. Ale ako!“ tleskla rukami a nechala ich spojené v prosebnom geste.

„Ako?“ nechápal kľačiaci kňaz.

„Veď vidíte ako! Strnulo, bez života! Kde je elegancia? Ladnosť? Radosť?“

Vyskočila zo stoličky aj ona a takisto nedopadla na zem. Ibaže zatiaľ čo syn stál ako zaliaty betónom, mama robila piruety a plávala vzduchom ako morská panna.

„Svätá Mária!“ chytil sa farár za srdce.

„Celá naša rodina lieta. Je to normálne. Ale nie takto!“ krúžila okolo potomka, ktorý sa len vznášaľnivo presúval.

„Pani Milostivá, ja vás uistujem, že normálni ľudia lietať nevedia,“ povedal farár obracajúc sa v mysli na relevantných patrónov.

„Normálni? Nevedia?“ začudovala sa pani Milostivá a okamžite pristála. Zdrapila aj syna a stiahla ho na svoju úroveň.

„Mali by ste s tým ísť do telky,“ navrhol muž v čiernom habite a začal sa modliť.

Relácia *Lietanie s Milostivými* mala mať desať epizód, už po tretej však sledovanosť začala rapídne klesať. Z prieskumu divákov vyplynulo, že prevláda takýto názor: *Lietanie je to najzaujímavejšie, čo sa v rodine Milostivých deje a inak je to dosť nudné*. Piata časť sa už ani neodvysielala, namiesto nej pustili z archívu hudobnú súťaž spred dvadsiatich rokov.

E. Tajtrlík

Malá bunka sa pomaly rozdeľovala na dve a Julka nevychádzala z úžasu. Mamička ju potľapkala po pleci a ona zdvihla oči od mikroskopu.

„Pekné?“ spýtala sa mamička láskavo.

„Nádherné, mami!“

Julka bola v maminej práci prvýkrát. Doteraz mamu ľutovala, hlavne keď vedela, že tu musí tráviť čas bez nej, no keď konečne videla laboratórium plné zaujímavostí, závidela jej. A trochu sa aj hnevala. Celé si to nechávala pre seba! Toľko prístrojov, toľko nádobiek!

„POPLACH!“ vyplašil Julku oznam z reproduktorov. „SUBJEKT B-216 UTIEKOL! POPLACH! OPAKUJEM: SUBJEKT B-216 UTIEKOL!“

Aj mama vyzerala vyplašene. Zapínala si plášť, brala kľúče zo stola a Julke prikázala, aby nikam nechodila a nič nechytala.

„Hneď sa vrátim,“ sľúbila a nechala Julku v laboratóriu bez dozoru.

Nestihla sa ani poriadne poobzerať a nechať sa pokúšať všetkými tými lákavými gombíkmi, keď sa nad ňou ozvalo zúrivé syčanie a prskanie. Uhla sa krytu ventilačnej šachty, ktorý zhora spadol a sledovala, ako sa pomocou chápadiel na zem spúšťa zvláštne stvorenie. Vyzeralo ako z plastelíny.

„Človeče, nemáš telefón?“ spýtalo sa trojoké čudo piskľavým hláskom.

Julka telefón mala, a tak ho tvorovi požičala.

„Ďakujem!“ zapišťal tvor a pripevnil na Julkin telefón akúsi anténu.

Chápadlá vyťukali číslo a kým telefón zvonil, otvor, z ktorého tvor vydával zvuky sa skrivil do čohosi pripomínajúceho úsmev.

„Egmund?“ zarazilo tvora čosi, čo počul na druhej strane. „To je môj brat,“ pošepol tvor Julke.

„Čo tam robíš? Daj mi Žozefínu!“

Tvor začal zúrivo liezť okolo stolov a zlostne mával chápadlom.

„Ty podliak! Aké malé oné? Čo to táraš? Nie, nechcem nič počuť!“ rozčuľoval sa a odlomil z telefónu anténu, čo tam pred chvíľou primontoval. Rozdrvil ju v chápadiach. Vrátil prístroj Julke a potom sa rozplakal.

„Čo sa stalo?“ chcela vedieť Julka.

„Myslel som si,“ zafňukal tvor, „že volám domov...“ zhlboka sa nadýchol, aby sa upokojil, „a ja pritom už nemám domov!“ vykrikoval a pustil sa do srdcovúceho náreku.

„Ale no,“ chlácholila ho Julka.

Kľučka na dverách laboratória sa pohla, tvor potlačil slzy a rýchlo schmatol Julku za plecia.

„Schovaj ma!“ zaúpel.

Schovala ho do svojho batôžka. Schovala a mame nič nepovedala, aby jej ho nevzala. Chovala ho potajomky doma vo svojej izbe. Postupne sa o ňom dozvedela všetko.

Volal sa Ernošt Tajtrlík a bol to pišilišín. Pišilišínci obývali planétu vzdialenú od Zeme toľko svetelných rokov, že si to Julka nikdy nevedela poriadne predstaviť. Ich vedci vyvinuli superpohon, vďaka ktorému mohli vykonávať lety na presne takéto nepredstaviteľné vzdialenosti.

O možnosť stať sa prvým pišilíncom, čo tento pohon vyskúša, sa uchádzali mnohí, no nakoniec sa vyberalo medzi dvoma. Egmund a Ernošt Tajtrlíkovci, bratia dvojčky s najlepšimi výsledkami z vojenskej akadémie.

Tí dvaja už od malička súťažili a tentoraz tesne vyhral Ernošt. V deň odletu však Ernošt nebol šťastný. Ich najstarším sporom bol totiž boj o srdce slečny Žozefíny a brat, ktorý neodlietal na neistú cestu ku hviezdám mal zrazu výhodnú pozíciu. Preto Ernošt prinútil Egmunda prisahať, že kým bude preč, tento boj sa odloží.

Let však nevyšiel, na polceste sa niečo pokazilo a Ernošt sa stratil a stroskotal na Zemi. Stretol Julku, zistil, že brat ho totálne zradil a rozhodol sa, že tu ostane. Taký bol jeho príbeh.

Z Julky sa časom stala vedkyňa, ako jej mama. Mala už vlastný byt a Ernošta nemusela schovávať v batôžku, mal vlastnú izbu. Bol to príjemný spoločník, no Julku stále škrelo, že mu nevie nijako inak pomôcť. Často ho počula plakať za Žozefínou, aj keď pred ňou ju nahlas nespomínal. Trápilo ju to až kým raz neprišla domov so skvelou správou.

„Ernošt, mám to!“ skríkla Julka hneď, ako rozrazila dvere.

„Čo máš?“ zaujímalo Ernošta, ktorý práve preváral špagety. Nikdy si celkom nezvykol na rôzne body varu pozemských kvapalín.

„Našla som spôsob, ako ťa urobiť šťastným!“ vysvetlila Julka.

„No tak to som zvedavý,“ zahundral Ernošt a miešal bielu hmotu, ktorá ešte pred pol hodinou mohla byť celkom chutnou večerou.

„Stroj času!“ povedala a vypla mu plyn.

„Aha. Takže len srandičky,“ pochopil a díval sa, ako berie jeho výtvar do záchoda.

„Naozaj. Pracovali sme na tom posledných päť rokov,“ presviedčala ho Julka, kým splachovala nepodarok. „Neviem, čo viete tam u vás o čase, priestore a takých veciach... Ale ty vlastne ani nemusíš všetkému úplne rozumieť. Skrátka, my sme objavili spôsob, ako vedomie poslať naspäť na akékoľvek súradnice v časopriestorovom poli, na ktorých už niekedy bolo. Už som to premyslela, pošleme ťa presne do tej chvíle, keď si vyhral možnosť letieť – a ty jednoducho prehráš!“

Ernošt vyliezol na stenu. „Ale ako budem vedieť, že mám prehrať?“

„Spomienky ti ostanú. Všetky,“ usmievala sa Julka. Poznali sa už tak dobre, že Ernošt v tom úsmeve zbadal stopy smútku.

„Ak nepoletím, tak sa nikdy nestretneme,“ došlo mu. „Že?“

Prikývla a bolo to prvýkrát, čo v jej oku uvidel slzu. „Ale budeš si ma pamätať.“

„Ale ty mňa nie,“ zapišťal prosto.

Slza z oka vypadla a nasledovali ju ďalšie.

„Julka,“ objal ju chápadlom, „ty sa ma chceš zbaviť?“

„Ja chcem, aby si bol šťastný.“

Viac ho presviedčať nemusela.

Fungovalo to. Rozlúčili sa, Julka stlačila gombík a Ernošt sa ocitol v zápase chápadiel s bratom Egmundom. Prehral, nebolo to ťažké. V deň odletu Egmund odviezol Ernošta bokom a povedal mu:

„Ernošt, kým budem preč, musíš prisahať, že sa Žozefíny ani nedotkneš.“

Prisahal, vediac, že jeho vlastný brat túto prísahu svojho času nerešpektoval. Bol rozhodnutý zobrať si z neho príklad. Raketa nebola preč ani týždeň a už bol u Žozefíny doma. Čakal, kým vyjde zo sprchy, plánoval ju zobrať na dokonalú večeru. Kým čakal, zazvonil jej telefón.

„Áno?“ zdvihol.

„Ernošt?“ zarazene sa ozvalo v telefóne jeho dvojča. „To je môj brat,“ šepkal komusi.

„Čo tam robíš? Daj mi Žozefínu!“

„Sprchuje sa,“ oznámil Ernošt a začínal byť nesvoj.

„Ty podliak!“ zlostil sa brat.

„Počkaj, je tam s tebou také malé oné?“ opýtal sa Ernošt. Nevedel si vybaviť, ako presne sa nazýval Julkin živočíšny druh, no zato sa mu vybavilo, ako túto istú otázku už raz počul a zdala sa mu nezmyselná.

„Aké malé oné? Čo to táraš?“

„Egmund, vypočuj ma!“

„Nie, nechcem nič počuť!“

Spojenie sa prerušilo.

Čitateľ roka

„Haló, haló!“

„Dobrý deň! Hovoríme s pánom Jánom?“

„Áno, áno!“

„Pán Ján, my sme vás nedávno informovali, že ste získali ocenenie čitateľ roka v kategórii filozofický román.“

„Áno.“

„Povedali sme vám, že odovzdávanie cien sa bude konať zajtra.“

„Áno.“

„No tak teraz vám voláme, že sa konať nebude.“

„Nie?“

„Nie.“

„A kedy sa bude?“

„Nebude sa. Zrušili sme to. Zdalo sa nám to nakoniec ako veľmi hlúpe podujatie, odmeňovať čitateľov.“

„Áno?“

„Veríme, že ste sa príliš netešili, ďakujeme vám za pochopenie a dopočutia!“

„No dobre, ale ja už som o tom všetkým povedal!“

Tú-tú-tú.

Pán Ján sa chytil za hlavu. To, že o tom všetkým povedal nebolo až také hrozné. Hrozné bolo, že o tom povedal mame. Mohla ho konečne vidieť niečo získať a teraz je to v háji.

Pokoj, povedal si. Vyriešim to. Opäť si priložil telefón k uchu a volal jedno číslo za druhým. Ako poslednej zavolať mame.

„Čo je?“

„Ahoj mama, len ti volám, aby som ti pripomenul, že zajtra je to odovzdávanie cien.“

„Ved' viem.“

„Vieš aj, kto to bude moderovať?“

„No to neviem.“

„Klementín Hromádka!“

Na tento kúsok bol obzvlášť hrdý. Podarilo sa mu ho zohnať vďaka tomu, že sesternica kolegyne jeho švagra raz kupovala psa, ktorý bol otcom šteniatok, ktoré dostala neter Klementína Hromádku na narodeniny. Klementín bol mamin najobľúbenejší moderátor, i keď viacerí už začínali mať pocit, že ten chlap je proste všade.

„Klementín? Tak aspoň na niečo sa môžem tešiť.“

Zložila mu.

Neznela nadšene, ale všetko sa zmení, keď ho uvidí na pódiu. Keďže naozajstná udalosť sa zrušila, Klementín vymyslel oveľa lepšiu, maximálne veľkolepú. Bude ho to dokopy stáť dosť veľa peňazí, hlavne preto, že to celé bolo na poslednú chvíľu. Strýkovi musel dokonca priplatiť, lebo sa mu vyhrážal, že to prezradí mame. Všetci zúčastnení budú vedieť, že sa jedná o frašku, všetci sú pripravení hrať svoju úlohu.

„Podľa mňa je to veľmi hlúpe podujatie, ak chceš vedieť môj názor,“ šomrala mama, keď ju odprevádzal na jej miesto v obrovskej sále.

Potom to začalo. Klementín Hromádka vyskočil pred divákov, tancoval, spieval, svetlá blikali a všetci tleskali podľa scenára. Prešlo sa k udeľovaniu cien, vopred dohodnutí ľudia si chodili po zlaté sošky, ktoré v skutočnosti dostať nemali a blížila sa jeho kategória.

Keďže mal všetko pod palcom, vyhlásenie bolo spektakulárne. Bol aj malý ohňostroj. Krásna blondína prečítala jeho meno a on hrdo vstal a svižne prebehol k rečníckemu pultu.

„Ďakujem,“ začal príhovor, nad ktorým strávil celú noc. „Viete, odmalička som tušil, že raz sa stane niečo takéto. Vždy som čítal, odkedy sa pamätám. Už v kolíske som dychtivo obracal leporelo z jednej strany na druhú, autíčka som nechával tak, maximálne som si prečítal meno výrobcu naspodku, inak ma nezaujímali.

Aj v obchodoch som vždy zamieril k pultom s knihami. Ale hovorí sa, za všetkým hľadaj ženu. A za touto mojou láskou k písanému slovu sa tiež skrýva úžasná žena. Žena, ktorá mi dala do rúk moju prvú knihu, a ktorá stála pri mne, kým som spoznával prvé písmenká.

Zatlieskajte, prosím, mojej mamke!“

Osvetľovač na dohodnutý signál zamieril reflektor na jej sedadlo. Bolo prázdne. Ján netušil, kde je jeho mama a nikdy sa to nedozvedel.

Ale bola v šatni a v nej – Klementín Hromádka.